

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی

۲۰۲۴ / ۰۹ / ۰۳

پښتو ژباړه: رحمت آریا

د پادشاه میلیندا

پوښتنې

۵۸ برخه

[پاچا سیوي]^۱

دوه څلوېښتم: ښاغلی ناگه سینا! ستاسو خلک وایي چې: "له پاچا سیوي څخه کوم سړي د خپله پاچا سترگې په زاریو وغوښتي، کله چې پاچا خپلې سترگې دغه سړي ته ورکړې، نو پاچا وروند شو، خو پاچا ته له جننه نوي سترگې راغلي او سترگې ئې جوړې شوي^۲." دا خبره خو بېخي بي خونده^۳ او ککره ده، که څوک داسې ووايي نو د ویونکي غوړونه باید ورتاو سي چې دا غلظه ده. د همدې لپاره ده چې په سوتا کې ویل شوي دي: کله چې علت په بشپړ ډول له منځه وړل کېږي او کله چې علت شتون ونه لري، او کله چې بنسټ پاتې نه شي نو خدایي یا غیبی سترگه نه راپورته کېږي^۴. نو که پاچا سیوي خپلې سترگې ورکړې وي نو ده ته د نویو «غیبی» ورکړل شویو سترگو خبره باید غلظه وي: او که سترگې ورته راشنې شوي وي نو دا خبره باید غلظه وي چې ده دې سترگې چا ته ورکړي وي. دا معضله هم غیره معضله ده، د یوې غوټې پر ځای ډېرې غوټې لري، تېره والی ئې د یوه غیښي له تېره والي ډېر دی چې که د چا په ځان ننوځي، ان که څوک په یوه گن ځنگله کې ورک شي لاره به پیدا کړي خو ددې معضلي په شان به دوني لالهانده نه

¹ -KING SIVI: The story is given at length in the Sivi Gâtaka, No. 499 (vol. iv, pp. 401-412 of Professor Fausböll's edition).

² - د گاتکه د متن په ۴۱۰ پاڼې کې داسې نه دي ویل شوي چې له جننه ورته سترگې راغلي. گاتکه وایي چې نورې سترگې ورپیدا شوي او دا د ده د نېکۍ د پیلې له کبله ورته ورپېښ شول. لیکوال

³ - Sa-kasatam : دلته Kasata په دوني سادگی د بي خونده معنی نه ورکوي لکه چې ډاکټر ایډوارډ میلر Dr. Edward Muller ئې د خپل پالي گرامر په ۴۳ پاڼې کې معنی کوي، په دویمې انگوټرې 5, 5 Anguttara II کې دا د پځوالي او بیخوندتوب (مندا) (manda) په متضادي معنی راغلی دی. ددې وییکی معنی باید " غلط" وي. همدا وییکی پرته کړی په Dhammapada Commentary, p. 275; Gâtaka I, 108, II, 97 کې چې ځنگه کارول شوی دی؛ او په Puggala IV, 24 کې. ښاغلی ترنکنر په خپل یادښت لیک کې دي ته نغوته کوي چې دا وییکی ډېرې وختونه د sakata په ډول لیکل شوی دی او هېڅ شک نه شته چې دا هماغه د سانسکریت وییکی دی چې دوی په دې ډول لیکلی دی او ویلسن ورکړی دی. دا وییکی د Böhlingk-Roth په یادښت لیک کې نه شته. لیکوال

⁴ - زه نه پوهېږم چې دلته کومې سوتا ته نغوته ده. لیکوال

د پاڼو شمیره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

شي. همدا معضله اوس ستاسو مخي ته ږدم. د خپل د زړه په نړۍ كې راپورته شه او هغه څه تر سره كړه چې سنا هيله وي او تر سره نې كړي، هغه څه چې تا ته ويل شوي چې بايد نې تر سره كړي، او ميرځمن دي په استدلال كې مات شه!

گرانه پاچا! سيوي پاچا خپلي سترگي ډالۍ كړلي. په دې خبرې كې دې هېڅ شك زړه ته ونه لوېږي. او هو غيبي سترگي ورته راغلي. او په دې خبرې دې هم زړه ته هېڅ شك ونه لوېږي.

خو ناگه سينا! آيا غيبي سترگي كېدې شي رامنځته شي كله چې علت په بشپړ ډول له منځه لاړ شي، كله چې علت او بنسټ نه وي پاتې؟

څرگنده ده چې نه گرانه پاچا

بيا هغه دليل [۱۲۰] څه شو چې دا قضيه ورباندې راولاړه شوې ده، سره له دې چې علت نې په بشپړ ډول له منځه تللي دي، او نه نې بنسټ پاتې دي. راسي اوس نو تاسو راته وواياست. اوس په همدې هكله ماته قناعت راکړئ.

دري څلوېښتم : نو بيا څه كېږي گرانه پاچا؟ آيا په دې نړۍ كې د حقيقت په شان څه شي شته چې د جدي ادعا له مخې نې رښتوني گروهوال يا معتقدین رښتوني عمل تر سره كړي؟⁵

هو صاحبه شته؟ په دې سره رښتوني گروهوال باران وړولې شي، اور مړ كولى شي⁶ او د زهر و اغېز دفع كولى شي او ډېر نور شيان شته كه دوى وغواړي نو تر سره كولى نې شي.

چې داسې ده نو لويه پاچا، همدا خبره په دې قضيه كې برابره ده او له ټولو څلورو وړو سره مناسبه ده. دا د حقيقت د ځواك پر بنسټ ول چې پاچا سيوي ته له غيبه سترگي ورپيدا شوي. د حقيقت د ځواك له كبله ول چې غيبي سترگه هغه مهال راغله چې بل علت ورته موجود نه وو، په همدې قضيه كې دا په خپله حقيقت دى چې د سترگو د بيا پيدا كېدلو علت دى. گرانه پاچا داسې وانگېرئ چې هر سيدها (ځاى ته رسېدلې) د كودو⁸ د ځانگړو منترونو په ترڅ كې وايي

5 - په سيمهالي متن كې دا پارگراف د پالي د متن په پرتلي نې يوازي توپير لري بلكه اوږد هم دى. ليكوال

6 - وگورئ د سپېڅلي زرک بنكلي كيسه (ما د بودايي داستانونود زېږون Buddhist Birth Stories) په لړ كې ژباړلي ده او په ۳۰۲ پاڼي كې دا كيسه راغلي ده)، په دې كيسې كې د وړوكي زرک په شان يو بې سيكه موجود دا وړتيا لري چې د رمزي/ صوفيانه رښتوني عمل په تر سره كولو د آگني Agni په شان پياوړى او ځواكمن اور او د اور هغه خدايگوتي په شا وتمبوي چې برهمنان ورڅخه وېره لري او عبادت نې كوي. ليكوال

7 - هيناتي كمبوري وايي : هغه څوك چې په پياوړو كودو (او بنايي په ويدي اشعارو او منترا پوهېږي). ليكوال

8 - Sakka, literally truth. (Satya-gāyanā in the Sinhalese.)

: " پرېرېده چې ستر باران همدا اوس ووري!" او د سيدها دې منترونو په ويلو سره دروند باران ورپرېري - آيا په دې قضيه كې په آسمان كې د راتول شوي باران لپاره داسې علت شته چې له مخې ئې يو دم باران را وورپرېري؟
نه صاحبه. كوده به په خپله علت وي.

دا خبره هم په دې قضيه كې همداسې ده لويه پاچا. هېڅ عادي علت به ورته نه وي. دا خپله حقيقت دى او حقيقت د غيبې سترگې د راپيدا كېدو لپاره كافي دليل دى.

څلورڅلوپېنتم: گرانه پاچا داسې وانگېرئ چې يو سيدها د كودو د منترونو د ويلو په لړ كې وايي: " پرېرېده چې غرغرانده ستر اور بېرته لار شي!" او د همدې منتر د ويلو پر مهال اور پر شا ځي - آيا د اور شا تگ ته كوم علت شته؟

نه صاحبه. كوده به خپله علت وي.

همداسې ده لويه پاچا، زموږ په دې قضيه كې كوم عادي علت نه ليدل كېږي. په دې كې به د حقيقت ځواك په خپله كافي وي.

پينځه څلوپېنتم: گرانه پاچا داسې وانگېرئ چې يو سيدها د كودو د منترونو د ويلو په لړ كې وايي: " پرېرېده چې وژونكي زهر په شفاء بخښونكو درملو بدل شي!" او د همدې منتر د ويلو پر مهال زهر په درملو بدلېږي - آيا دې لپاره به كوم علت موجود وي چې همداسې يوه اغېزه رامنځته كړي؟

څرگنده ده چې نه صاحبه. په خپله كوده كېدې شي چې د وژونكو زهر و علت دفع كړي

همداسې ده لويه پاچا، د پاچا سيوي په قضيه كې د هر ډول عادي دليل له شتون، پرته حقيقت په خپله كافي دى چې سترگې ئې بيا راپيدا شي.

شپږ څلوپېنتم: گرانه پاچا اوس دا واورئ چې د څلورو نبيلو حقايقو د تر لاسه كولو لپاره بل علت نه شته. دا يوازې د حقيقي عمل له لارې تر لاسه كېدې شي. گرانه پاچا! د چين په ټاټوبي كې د چين يو پاچا دى، دغه پاچا غواړي چې سمندر تر خپل افسون لاندې راولي، دى د څلورو مياشتو په اوږدو كې د حقيقت يو عمل په جدېت سره تر سره كوي، او بيا په خپلې بگې كې چې زمريان ئې كشيوي كښېني او په ستر سمندر كې د يوه ليگ په واټن ننوزي. اوبو ته چې ننوزي نو دده د بگې مخې ته سترې راغلي څپې بېرته په شا ځي خو كله چې دى له اوبو راووزي نو څپې بېرته په هماغه ځاى كې چې پاچا وو راگرځي. اوس پوښتنه دا ده چې دوني ستر سمندر څنگه د انسانانو او رب النوعو په دوني وړوكو ځانونو او وړوكو ځواكونو او توانونو چې په گډه سره يو ځاى شي بېرته په شا تمبول كېدې شي؟

صاحبه ان د اوبو يو وړوکی ټانک څوک دوني په شانۀ شي وهلی ستر سمندر خو پر ځای پرېږده چې ځوني اوبۀ لري!

نو چې داسي ده د همدې خبرې په ويلو سره حقيقت وپېژنئ. داسي ځای نۀ شته چې هلته دې حقيقت ونۀ رسېږي.

اووه څلوېښتم : گرانه پاچا ! يوه ورځ عادل ټولواک آشوکا د پاتسلي پوټه⁹ په بناړ کې د بناړيانو، نورو هېوادوالو، د خپلو افسرانو، نوکرانو، دولتي وزيرانو مخي ته ودرېد، آشوکا وليدل چې د گنگا ډک او لوی سيند د خپل بهير په اوږدو کې له غرونو رغوڼو راورل شوي سيلابونه رارغروي، سيند تر خپلي وروستۍ ژۍ پورې ډک دی او اوبۀ دوني ډېرې دي چې د سيند په بهير کې نور نۀ ځاييږي. ددې په ليدلو سره آشوکا خپلو افسرانو ته وويل : " زما بنو او گرانو دوستانو! ستاسو په منځ کې څوک شته چې د ستر گنگا سيند بهير، دې ته اړ کړي چې په شا لار شي او د سيند اوبۀ د اوسني بهير برعکس رواني شي؟"

افسرانو وويل : نه صاحبه، دا امکان نۀ لري.

دلته د خلکو په منځ کې د سيند تر غاړې [۱۲۲] د بيندومي په نامه يوه کنجۍ وه، دې د ولاړو خلکو له خولي د پاچا همدغه پوښتنه واورېدله. دې وويل : " زه د پاتسلي پوټه په دې بناړ کې يوه کنجۍ يم او د خپل ژوندانه د دوام لپاره خپل ځان او عزت پلورم، زما دنده تر ټولو نورو دندو ډېره سپکه او کرغېرنه ده. پرېږدئ چې دا پاچا دې د حقيقت يو نظاره او کرنه زما له پلوه چې يوه کنجۍ يم وويني. او دې بنځي د حقيقت يوه نظاره ښکاره کړله¹⁰. او په همدې شېبې کې ستر له خروښ او غرمبا ډک گنگا له خپل چټک بهيره سوکه شو، بيا د اوبو بهير شا ته لار، او سيند د خپل بهير په برعکس لور وخوځېد، ټولو خلکو دا پېښه په سترگو وليدله!

کله چې پاچا په ستر گنگا کې د اوبو د څپو څرخنيو لور غرمبهارۍ او گرز واورېدی نو په حيرت او وېرې کې ډوب پاچا خپل افسرانو ته وويل : " څنگه سوه اوس! آيا ستر گنگا مخ په شا ځي که نه؟"

ټولو پاچا ته خپل د سترگو ليدلی حال ووايه. بيا نو پاچا چې په احساساتو کې ډوب شوی وو، په خپله په چټکۍ لار او له کنجۍ څخه ئې وپوښتل : " دا خلک چې دا خبرې کوي رښتيا ده؟ آيا دا رښتيا ده چې ستا له پلوه د حقيقت د عمل په څرگندولو سره د گنگا ستر سيند دې ته اړ شو چې په شا وبهېږي؟"

کنجۍ وويل : هو صاحبه!

⁹ - Pataliputta

¹⁰ - دا کيسه د زرکي په داستان کې (Quail story (loc. cit. p. 305 راغلي ده، دې بنځي په خپل ذهن کې په مړو

شويو بودايانو کې منسوبې نښې راوغوښتي او د ايمان يوه جدي او کلکه غوښتنه ئې وکړه او هغه حقيقت ئې په ذهن

کې راژوندی کړ چې مړو شويو بودايانو ئې په هکله فکر کاوه. ليکوال

پاچا وپوښتل: "تا دوني زور او ځواک له کومه کړ چې دوني ستر سيند په شا ووهي؟ او يا دا چې دا څوک دي چې ستا د زړه خبره اوري (او په اورېدو ئي هماغسې کوي چې ستا زړه ئي وغواړي)؟ تۀ د چا په اختيار او صلاحيت دوني زوروه ئي¹¹ چې په خپل زور دي دوني ستر سيند د شا تگ بهيدو ته اړ کړ؟"

کنجني په ځواب کي وويل: لويه پاچا! دا د حقيقت ځواک دی چې زۀ ئي زوروره کړي يم."

پاچا وويل: "تۀ يوه بنځه ئي بيا په بنځو کي کنجني، شريره او بي مسؤليتۀ ژوند لري، ممانعات نۀ پېژني، گناهکاره ئي، تۀ له ټولو حدودو¹² وتلي ئي، له خطا او گناهونو ډکه ئي او د احمقو لوټمارانو په پيسو او مرداريو ژوند کوي، راتلونکي نۀ لري. په تا کي دوني ځواک له کومه شو چې دا کار وکولى شي؟"

لويه پاچا! هر څۀ چې تاسو وياست رښتيا دي. زه همداسي يوه مخلوقه يم. خو ان زما په شان يو څوک هم د حقيقت د عمل په ترسره کولو سره دوني ځواک او توان لرلى شي، لکه زما په شان چې کولى شم د رب النوعو او انسانانو ټوله نړى په بل مخ راواروم."

پاچا وويل: د حقيقت عمل څه شى دي؟ اوس نو راته ووايه او زه ئي اورم.

"گرانه پاچا! که هر څوک، که اشراف وي، يا برهمن يا سوداگر يا نوکر وي او ما ته سرۀ زر را کړي - زۀ له ټولو سره يو شان چلند کوم. کله چې گورم يو څوک اشراف دی نو له نورو سره په توپير له دۀ سره ددۀ د اشرافيت په پار چلند نۀ کوم. او که وگورم چې دی يو مريبي دی نو له هغۀ سره ددۀ د مريبتوب په پار داسي چلند نۀ کوم چې دی سپک وگنم. زه له دې خلاصه يم چې څوک مي خوبسپري او څوک مي بد ايسپري او څوک مي دوست دی، هغه څوک چې زما زړۀ لاس ته راوړي ما ته ټول يو دي. بناغلي اعليحضرت دا د حقيقت د عمل بنسټ دی او د همدغۀ حقيقت په ځواک باندې ما وکولى شول چې د گنگا سيند په شا وتمبوم."

اته څلوېښتم: له همدې کبله ده گرانه پاچا چې حقيقت پالو ته داسي شى نۀ شته چې دوى ئي تر لاسه نۀ شي کړى. هماغسې چې له پاچا سيوي څخه چا د هغۀ سترگي وغوښتي، [۱۲۲] او دۀ ورکړي نو له جنته دۀ ته نوې سترگي راغلي، او دا دۀ ته د حقيقت د عمل د تر سره کولو په بدل کي ورپېښ شول. خو هغه څه چې په سوتا کي ويل شوي کله چې د يوې سترگي غوښته له منځه لاړه شي، او علت او بنسټ ئي لېرې شي نو دا سترگه له جنته نۀ شي راوړل کېدې، خو دا خبره يوازې د سترگي «د فزيکي جوړښت په هکله - ژ» ده نۀ د سترگو د ليد په هکله، ځکه بصيرت د تفکر له منځه راپورته کېږي، گرانه پاچا د همدې دليل په ويلو سره تاسو بايد دا ومنئ!

¹¹ - Anummatto: سيمهالي متن ئي د بنځينه په بني ژباړي- ليکوال

¹² - Khinnikâya. Compare Gâtaka II, 114, and the Sutta Vibhaṅga on Pâkttiya 26.

ډېر بڼه مو وويل ناگه سينا! تاسو په ډېر بڼه ډول هغه معضلات حل كړل چې ما ستاسو مخې ته كينېښودل؛ تاسو هر ټكې راته په څرگنده او بڼه ډول روښانه كړ، هغه ټكې چې ما په لړ كې ئې هڅه كوله تاسو غلط ثابتې كړم؛ تاسو په رښتيا د معاندينو پر وراشو برلاسي ياست. تاسو چې څه وويل زه ئې د زړه له تله منم¹³.

[دلته د پاچا سيوي د حقيقت د عمل د تر سره كولو معضله پاى مومي]

[د تصور معضله]

نېټه څلويښتم : دا معضله مشرحه ده، ددې معضله د آسانه پوهېدلو لپاره بڼه لاره دا ده چې پالي متن وليدل شي]

نور بيا

[د دين دوام]

يادونه: **قدرمنو لوستونكو! دا هم د بناعلي رحمت آريا د آرشيف: لينك**

13 - د حقيقت د عمل د تر سره كولو خبره چې ناگه سينا ئې دلته وړاندې كوي او ورباندې ډډه لگوي ډېره په زړه پورې او كم پيدا ده. دا چې دا ډول تفكر كله په بوديزم كې رامنځته شوى دى څرگند نه دى. دا خبره په پيټه گانو كې موندل كېږي، كېډى شي د لرغونو بودايي باورنو له تركيب څخه جوړ شوى كوم تفكر وي. هغه څوك چې د حقيقت عمل تر سره كوي بايد يو ډول ممتازوالى ولري تر څو هماغه ځانگړتيا تر سره كړي (او ښايي هماغسې چې د زرکې په داستان كې ويل شوي، د بودا خپل ممتازوالى وي) او ددغه ممتازوالي په لرلو كولى شي هغه شى تر سره كړي چې دده تفكر ئې وغواړي تر سره كړي ، سره له دې چې دا كار ستونزمن او سخت دى او كوم وحشت په كې نه شته. دا ځواک كټ مټ د تصوف ځواک ته ورته دى چې د فرضيې له مخې په نومونو كې شتون لري. چاپلرز په ډېر ځير وايي چې مورن د عبري پاچاهانو 10. i. Hebrew book of the Kings II په كتاب كې د حقيقت د عمل د ترسره كولو يوه ډېره په زړه پورې پېښه لرو چې وايي : او الياس Elijah ځواب وركړ اود پينځوس تنو سرتېرو بولندوى ته ئې وول : " كه زه د خداى پيغمبر اوسم نو پر تا دې له آسمانه اور راشي او تا او ستا پينځوس واړه دې وخورې!" او ددې په ويلو سره له آسمانه اور راكښته سو او بولندوى او د هغه پينځوس واړه ئې وخورل .! په دې قصي او د زرکې په قصي دواړو كې لوى ټكى دا دى چې د طبيعت پر ځواک باندې د غلبې د ترلاسه كولو ځواک هغه ځواک دى چې برهمنان ورباندې د خداى په توگې څار ولري. ليكوال

د پانو شميره: له 6 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكارى ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليكنې د ليكنيزې بڼې پاڙوالي د ليكوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په ځير و لولئ